

**GAME
CHANGER**

Leesexemplaar

Eerste druk: juni 2022

© 2022, Neal Shusterman, Maria Postema en Pelckmans Uitgevers nv
pelckmans.be
Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België

Oorspronkelijke uitgave: Game Changer © 2021 Quill Tree Books, an imprint of HarperCollins Publishers, New York.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in geval van wettelijke uitzondering. Informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot de reproductie vindt u op www.reprobel.be.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored or made public by any means whatsoever, whether electronic or mechanical, without prior permission in writing from the publisher.

Tekst copyright © 2021, Neal Shusterman
Omslagillustratie copyright © 2021, Jim Tierney
Vormgeving omslag: Jim Tierney en Joel Tippie
Vertaling: Maria Postema
Zetwerk Nederlandse vertaling: KaaTigo bvba
Zetwerk omslag Nederlandse vertaling: Julie Vangeel

ISBN 978 94 6429 151 3
ISBN e-book 978 94 6401 850 9
D/2022/6186/36
NUR 284 / 285
YFE Kinderen/tieners: fictie: speculatieve, dystopische en utopische fictie
5AQ Leeftijdscategorie: vanaf ca. 14 jaar

pelckmans.be



facebook.com/pelckmans.be



twitter.com/Pelckmans_be



instagram.com/pelckmans.be

GAME CHANGER

Vertaald door Maria Postema

P E L C K M A N S

*Come as you were,
Not as you'll be,
Remember to bring back
the best part of me.
Take what you find,
Leave what you lost,
Light the way burning
the bridges you crossed...*

— Konnption, 'Come As You Were'

1

GESTOPT

Je zult me niet geloven.

Je gaat zeggen dat ik gek geworden ben, dat ik te veel hersenschuddingen heb gehad. Of misschien maak je jezelf wel wijs dat ik sta te liegen en dat je het mikpunt bent van een of andere uitgebreide grap. Prima. Geloof maar wat je wilt als dat beter is voor je nachtrust. Want zo doen we dat, toch? Als ijverige spinnetjes weven we een comfortabel web van de werkelijkheid voor onszelf, en daar klampen we ons aan vast om de zwaarste dagen door te komen.

En we hebben heel wat pittige dagen achter de rug, hè? Wij allemaal. De grond verschuift onder je voeten, de wereld verandert, en ineens maak je een vrije val. Het kan gebeuren in de paar seconden waarin iemand van een internationale vlucht stapt en niest. Of in de seconden waarin een man met een verbrijzeld strottenhoofd ophoudt met ademen.

Ik heb dat ook gezien, net als jij... maar ik heb nog veel meer meegemaakt. Wereldschokkende gebeurtenissen die niet door het nieuws of door wetenschappers onderzocht kunnen worden. Veranderingen waar niemand op aarde verder ooit iets van zal merken.

Maar zoals ik al zei, je hoeft het allemaal niet van me aan te nemen. Misschien is het zelfs beter als je dat niet doet. Zeg maar tegen jezelf dat het gewoon een verhaal is. Blijf lekker in je web zitten. Vang een paar vliegen. Leef je droom.

Ik heet Ash. Alles is veranderd, maar mijn naam niet. Mijn naam is een vast gegeven waar de rest van mijn universum omheen draait, en daar ben ik blij om.

Niet heel boeiend: Ash komt van Ashley, wat, zoals mijn oma graag verkondigt, ooit een 'heel mannelijke naam' was. Haar broer heette zo. Hij was blijkbaar vernoemd naar een gast uit *Gone With the Wind*, omdat hij de pech had om geboren te worden in 1939, toen de film uitkwam en men nog lang niet onder ogen wilde zien hoe racistisch die was. Hij had een tweelingbroer die Rhett heette en die overleden is aan polio. En weet je wat grappig is? Die gast die Ashley Wilkes speelde heette in het echt dus *Leslie* Howard. Zelfs in de film kreeg-ie een meisjesnaam.

Mijn naam was maar één keer per jaar een ding: op de eerste schooldag, als onwetende leraren hem oplazen en een meisjesleerling zochten. Iedereen die dom genoeg was om een stomme opmerking te maken kreeg ervan langs door ondergetekende, dus mijn klasgenoten wisten inmiddels dat ze er niet op moesten reageren. Met Ash had ik verder

geen enkele moeite. En alleen mijn eerdergenoemde oma noemt me Ashley.

Dit verhaal begint en eindigt met football, maar het gaat om wat daartussenin gebeurt. Het ondefinieerbare vlees op je broodje waarover men al waarschuwend heeft gezegd dat je het niet door je strot zult kunnen krijgen, laat staan zult kunnen verteren. Neem een glas melk, dat kalmeert de maag.

Het gaat een beetje ver om te zeggen dat mijn hele leven om football draaide – maar een groot deel ervan wel. Ik speelde al van kinds af aan en had een basisplaats in het team van mijn middelbare school: de Tibbetsville Tsunamis. Jaja, ik weet het. Ik kan er ook niks aan doen. Vroeger waren ze de Blue Demons, maar jaren geleden begon een heilig boontje in het schoolbestuur te zeiken dat dat een ‘verderfelijke’ naam was en toen heeft de school het veranderd. Onze mascotte was een grijnzende blauwe duivel die nooit een vlieg kwaad deed, maar werd een grommende blauwe golf die aan achthonderdduizend mensen in Zuidoost-Azië het leven heeft gekost en sushi in Japan radioactief heeft gemaakt. Om de een of andere reden is dat minder aanstootgevend. Maar we hebben wel coole helmen.

Mijn hele leven zou misschien om football gedraaid hebben als ik een running back was geweest, of een wide receiver, of – o ultieme droom – een quarterback. Maar ik ben niet snel of gracieus. Ik ben geen gedicht op noppen. Ik ben gewicht op noppen. Je zou me ‘robuust’ kunnen noemen. Niet dik, maar stevig. Een boom van een vent. Dat is een van de redenen waarom ik zo’n goeie defensive tackle ben.

Tackles en linebackers: wij knappen het vuile werk op en krijgen nooit de eer, maar we zijn altijd verantwoordelijk voor gewonnen en verloren wedstrijden. Kijk, de quarterback is de leadzanger van de band bij wie het succes zo naar zijn hoofd stijgt dat hij solo gaat en alleen nog maar blauwe M&M's in zijn kleedkamer wil. De running backs en wide receivers zijn de gitaren en de bas. Maar de linemen? Wij zijn het ritme. De drummers die de maat aangeven, maar altijd op de achtergrond staan.

Ik vind het niet erg, hoor. Het ging mij nooit om de aandacht. Ik hield van de rauwe energie van football. Ik hield van het gevoel dat je kreeg als je door een offensive line ramde. En ik hield van het gevoel en het geluid van tegen elkaar bonkende helmen. Goed onthouden, want dat komt straks nog terug.

Ik stond bekend om mijn tackles. Ik haalde iedereen neer. Er werd vrijwel nooit voor gevlagd, en daar was ik trots op. Ik speelde eerlijk en ik speelde goed. Bij mijn weten had ik nooit iemand een hersenschudding bezorgd, maar mijn tegenstanders en ikzelf waren vaak genoeg bont en blauw. Soms was ik behoorlijk toegetakeld, maar ik klaagde nooit. 'Tanden op elkaar en doorgaan' was bij ons thuis altijd het motto.

'Geniet er maar van,' had mijn vader weleens gezegd. 'Voor je het weet is het voorbij.'

Mijn vader had op de middelbare school ook football gespeeld. Hij had op een sportbeurs voor de universiteit gerekend, maar die kreeg hij niet. In plaats daarvan ging hij

voor mijn oom werken, in de auto-onderdelendistributie. Hij zette zijn tanden op elkaar en ging door. Met zijn loon en het geld dat mijn moeder als voedingsdeskundige verdiende kwamen we aardig rond. Junkfood was een godsgeschenk: het dreef mensen naar mijn moeder als koeien die naar de slacht worden geleid.

Zo stonden de zaken ervoor. Het was wat een dokter de 'uitgangswaarde' zou noemen. Het referentiepunt voor alle andere metingen. Het was de wereld die ik kende voordat ik op een plek ver voorbij de hel belandde.

Je hebt keuzes die we zelf maken, keuzes die voor ons gemaakt worden en dingen die we zo lang negeren dat we niets meer te kiezen hebben. Ik moet bekennen dat ik zelf ook vaak genoeg dingen waar ik geen zin in heb negeer tot ze niet relevant meer zijn, of tot alles zo'n zootje is geworden dat er toch niks meer te redden valt. Zoals die keer dat ik zo lang had gewacht met mijn inschrijving voor de universitaire oefentoelatingstest dat ik uiteindelijk te laat was. Mijn moeder was woedend, maar ik kon er niet mee zitten. Ze had me opgegeven voor een voorbereidingsklasje voor de officiële test, dus waarom zou ik een hele zaterdag vergooien aan een oefentest die ik toch nog minstens vijf keer zou doen? Bovendien hoopte ik op die beurs die mijn vader nooit gekregen had.

'Dat dacht Jay van hiernaast ook,' zei mijn moeder. 'Die liet alles afhangen van een beurs die hij niet kreeg, en toen werd hij nergens toegelaten.'

‘Hij kan altijd nog een paar jaar beroepsonderwijs doen,’ vond mijn vader, want die ging altijd standaard tegen mijn moeder in. ‘Dat is goedkoper en dan kan hij daarna overstappen naar een universiteit waar we níét failliet aan gaan.’

Ik dacht aan mijn vriend Leo Johnson, die nu al benaderd werd door grote universiteiten. Ik was blij voor hem, en het zorgde voor recruiters bij onze wedstrijden, maar ik wist ook dat die niet voor mij kwamen. Oké, ik was stiekem wel ja-loers op alle opties die Leo straks had, maar ik moest erop vertrouwen dat ik zelf ook iets te kiezen zou hebben.

En wat was dan de keuze die naar de bizarre plekken leidde waar ik uiteindelijk terecht kwam? Het kon niet de keuze geweest zijn om die dag te gaan spelen. Ik bedoel, als sporter kies je er alleen voor om niet te gaan spelen als je op sterven ligt of een arm of been kwijt bent. Er was maar weinig wat mij van het veld kon houden. Mijn team rekende op me. Ik had niet eens een slecht voorgevoel die dag. Niets wees erop dat er iets onherroepelijks in gang was gezet.

Misschien was het allemaal jaren geleden al begonnen met de keuze om football te gaan spelen. Maar was dat echt een keuze geweest? Football was mijn vaders grote passie. Football versterkte onze band, en daarom werd het ook mijn passie. Zo gaat dat soms als kind. Je eet wat je ouders op je levensbord leggen.

Dus ik zal de tafel even voor je dekken, voordat ik de absurde ovenschotel opdien. Het is vrijdag 8 september. De eerste wedstrijd van het seizoen. Ik had in de zomervakantie een groeisprint gehad en de hele week keihard

getraind. Ik was er klaar voor. Het werd pas over twee maanden wintertijd, dus de wedstrijd zou beginnen in de late middagzon, maar eindigen onder de felle halogeenlampen die zelfs iets heel gewoons in een spektakel veranderen.

In de kleedkamer hing een wilde energie die de coach moest zien te beteugelen tot een 'muur en een wig'. Dat was het plaatje dat hij ons voorhield. De verdedigers van de Tsunamis waren een muur van water waar niets doorheen kwam. De aanvallers waren een wildwaterwig die overal doorheen raasde.

Zodra ik me had omgekleed liep ik naar Leo. Hij was al zolang ik me kon herinneren mijn beste vriend. Als kind hadden we samen op football gezeten, toen alle beschermende kleding ons zo zwaar maakte dat een stevige windvlaag ons al kon tackelen. Leo was een fantastische wide receiver. Het leek wel alsof hij laserstralen in zijn vingertoppen had waarmee hij een football uit de lucht kon trekken. Hij was Zwart, net als ongeveer een derde van ons team. Ons team was een goede afspiegeling van onze school. Een evenwichtige mix van wit, Zwart en Latijns-Amerikaans, met één Aziatische jongen erbij die door iedereen Kamikaze werd genoemd, ook al was hij niet Japans maar Koreaans.

Ik was bevriend met bijna alle spelers en we zaten elkaar altijd op een relaxte manier te dissen.

'Als jij nog witter was zou ik met je zwaaien om me over te geven,' heeft mijn vriend Mateo Zuñiga weleens tegen me gezegd, nadat hij vergeefs had geprobeerd om mijn Spaanse uitspraak te verbeteren. Mateo was de beste fieldgoal kicker

van het district. Mijn uitspraak bleef hopeloos, maar mijn smaakpapillen bracht hij heel wat bij, want de kookkunsten van zijn moeder waren een goddelijke ervaring – inclusief het wonder van middernachtelijke Mexicaanse *pozole*.

Destijds dacht ik dat ik met een diverse vriendengroep aan mijn maatschappelijke verantwoordelijkheden voldeed. Alsof ik een vinkje kon zetten omdat ik niet alleen witte mensen om me heen had. ‘Huidskleur doet er niet toe’, had ik altijd geleerd – en geloofd. Maar dat je dat zegt, betekent nog niet dat het ook zo is. En dat verschil niet zien, dát is privilege.

Mateo en Kamikaze en alle anderen in de kleedkamer waren zich joelend aan het opfokken, maar Leo werd juist altijd heel rustig voor een wedstrijd. Geconcentreerd. ‘Als ik de endzone wil halen, moet ik daar in gedachten al zijn,’ had hij me ooit uitgelegd. Maar ik wist dat er vandaag meer aan de hand was.

‘Klaar om de Wildebeests in een bedreigde diersoort te veranderen?’ vroeg ik, in de hoop dat ik hem een beetje in de stemming kon brengen. (Ja, we moesten tegen de Wharton Wildebeests – dan klonk onze naam ineens een stuk beter.)

Leo grijnsde. ‘Ze zijn al bedreigd,’ zei hij. ‘Ik heb gehoord dat ze zich alleen in gevangenschap voortplanten.’

Het was fijn om hem aan het lachen te krijgen. Ik wist dat dit zijn eerste wedstrijd was sinds zijn vriendin naar Michigan was verhuisd – wat net zo goed Mars had kunnen zijn. In de weken voor haar vertrek had Leo steeds gezegd dat hij zich bij Michigan State University wilde aanmelden, dat

hij zeker wist dat hun relatie dat laatste schooljaar zou overleven. En toen maakte ze het uit met een sms'je. Vanuit het vliegtuig. Gedumpt worden vanaf elf kilometer hoogte – da's een eind vallen.

'Het was de juiste beslissing,' zei Leo achteraf. 'Je moet je examenjaar niet zitten wachten op iemand die je misschien nooit meer ziet. En soms kun je de pleister er beter in één keer af trekken.' Al klonk het in mijn oren meer alsof zijn hele borst gewaxt werd.

Ik ging naast hem op het bankje zitten. 'Je weet toch wel dat alle meisjes op de tribune nu naar je zullen kijken, hè?'

'Ja,' zei hij. 'Maar ik ben nog niet zover. Over een paar weken, denk ik.'

Ik vond het knap van 'm. Andere jongens hadden misschien troost gezocht in de eerste de beste open armen, maar Leo niet. Die had principes.

'In dat geval,' zei ik, 'kun je misschien een paar van die blikken naar mij laten afbuigen.'

'Doe ik,' zei hij, en er sloop iets sluis in zijn grijns. 'Probleem is wel dat dat alleen werkt bij meisjes die een bril nodig hebben.'

Ik lachte, en hij lachte harder, en ik lachte nog harder. Zo ging dat bij ons. Zo zou het altijd gaan, dacht ik.

De eerste vijf minuten van de wedstrijd zaten we vol in de energie, omdat het zo'n kick gaf om weer voor juichende toeschouwers op het veld te staan. De Wildebeests speelden degelijk maar ongeïnspireerd. Het perfecte team om aan de

start van het seizoen onze tanden in te zetten. Aan het begin van het tweede kwart hadden we nog niet gescoord, maar we waren ervan overtuigd dat we gingen winnen. Toen gooide Layton Vandenboom, onze quarterback, een slechte pass die onderschept werd. Terwijl hij zichzelf dat kwalijk stond te nemen (iets wat hij de hele week zou blijven doen, of we nu wonnen of verloren) kwamen de verdedigers het veld op. Ik dus, mocht je even niet opgelet hebben.

De Wildebeests hadden een rat van een quarterback die erom bekendstond dat hij over elk dingetje bij de scheidsrechters ging klagen. Die jankende Wildebeest-rat neerhalen zou buitengewoon bevredigend zijn.

Beide teams namen hun plek in en het spel ging verder. De quarterback kreeg de bal en ik kwam meteen in actie. Het is de bedoeling dat je elkaar met de schouders raakt. Met je helm tegen die van de ander beuken wordt afgeraden, al is het officieel niet verboden, maar soms is het onvermijdelijk. Dat soort dingen gebeuren. En omdat ik die dreun op m'n kop altijd een geweldig gevoel heb gevonden, had ik er nooit moeite mee. Mijn harde aanval was mijn handelsmerk, zoals ik al zei. Die zou me misschien de beurzen opleveren die mijn vader nooit gekregen had.

Maar deze keer was de klap anders.

Ken je dat, dat je schrikt van een hard geluid en je hersenen even zo in de war zijn dat je samen met de knal een denkbeeldige flits ziet? In dit geval was het een soort denkbeeldige kou-aanval. Geen windvlaag of koortsige rilling – het was meer alsof er ineens ijswater in plaats van bloed

door mijn aderen stroomde, heel even maar. Toen was het weer weg en lag ik op de grond. Ik had de Wildebeest-rat getackeld, met de bal nog in zijn hand, en het publiek juichte.

Ik kon me niet eens meer herinneren hoe ik bij de quarterback was gekomen. Alsof ik naar hem toe geteleporteerd was.

Twaalf yards terreinverlies voor de Wildebeests. De rat jankte dat er gevlagd had moeten worden, maar dat was natuurlijk niet waar, want er was geen sprake van een overtreding. Het was een heel normale tackle geweest... op die kou na dan, die ik nu niet meer voelde, maar die heel echt was geweest. Wat wás dat in vredesnaam?

High five, tik op de kont, boks, terug naar de lijn. Alleen had ik nu een soort hoofdpijn. Geen echte, maar een sóórt hoofdpijn. Als een elektrisch gegons dat je niet hoort maar voelt. Tand en op elkaar en door. Dat deed ik, en de rest van de wedstrijd dacht ik er niet meer aan.

We wonnen met vierentwintig tegen veertien, en in de roes na de wedstrijd vergat ik de ijsschicht bijna. Pas veel later schoot hij me ineens weer te binnen.

Na de wedstrijd gingen we met een groepje burgers eten in het Tibbetsville Towne Centre – zo'n pretentieuze we-zijn-heus-geen-winkelcentrum dat een hippe *e* achter *Town* had gezet en het vooral van de vrijdag en de zaterdag moest hebben. Bioscopen, bowlingbanen en restaurants, plus fastfood voor wie gewoon even snel en goedkoop iets naar binnen wilde werken. Als beste footballteam in een aan football

verslaafde stad waren de Tsunamis op vrijdagavond de koningen van de foodcourt.

Layton had zijn vriendin meegenomen, Katie. Zijn arm hing om haar schouders als een biefstuk die haar neerdrukte. Als je aan een quarterback en zijn populaire vriendinnetje denkt, zie je die twee voor je. Layton was zo'n echte Amerikaanse doorsneegast die waarschijnlijk Captain America wilde worden als hij later groot was. Katie was een cheerleader die veel meer in haar mars had dan Layton beseftte. Die had alleen maar oog voor haar pompons.

Ken je dat, van die mensen die een stereotype zien en daar helemaal naar gaan leven? Het brede pad strekt zich platgetreden voor ze uit en het is makkelijker om het gewoon te volgen dan om je ertegen te verzetten. Sommige mensen volgen dat pad helemaal tot aan de kist die aan het eind op ze staat te wachten, inclusief standaardpreek en plastic bloemen. Zo is het en zo zal het altijd zijn, de quarterback en de cheerleader, op elke school in elke stad, van nu tot in de eeuwigheid, amen.

Ik denk niet dat Katie er heel bewust voor gekozen had om cheerleader te worden. In het voorjaar tenniste ze en het was duidelijk dat daar haar hart lag, maar haar moeder was cheerleader geweest en haar zus ook en het was haar met de paplepel ingegoten. Zoals ik al zei: we eten van het levensbord dat onze ouders ons voorschotelen. Ik moet bekennen dat Katie en ik samen het een en ander hadden meegemaakt, maar niet zoals je misschien denkt. We hadden samen een lijk begraven. Daar kom ik nog op.

Norris was er ook bij, een offensive lineman die zich ook buiten het veld als een lompe stier gedroeg. Hij was alleen, want de knipperlichtrelatie met zijn vriendin stond momenteel op uit en zou waarschijnlijk ook niet meer aan gaan. Norris leek het idee van een relatie leuker te vinden dan de praktijk ervan. Of misschien gingen ze steeds uit elkaar vanwege Norris' chronische stompzinnigheid en opmerkingen waar geen hersenen aan vast leken te zitten. Je kent vast wel een Norris. Iedereen kent er een. Zo'n gast die altijd domme beslissingen neemt en de verkeerde dingen zegt op het verkeerde moment, alsof hij toevallig net zat te schijten toen God gezond verstand aan het uitdelen was. Hij heeft ook weleens Mexicanengrappen gemaakt die niemand wilde horen, totdat Mateo naar hem toe liep om hem op z'n bek te slaan.

Je tolereert de Norrissen van deze wereld omdat a) je allang bevriend met ze was voordat je besepte dat ze een eikel waren en b) ze als een spons fungeren voor alle negatieve gedachten over jezelf, want hoe klote je dag ook is, je bent in elk geval niet Norris.

En Leo was er natuurlijk ook, met zijn zusje Angela, die het op zich had genomen om de leegte in Leo's sociale leven te vullen nu zijn ex een marsvrouw was geworden. Angela was een jaar jonger dan wij, maar bijna iedereen dacht dat Leo en zij een tweeling waren, omdat ze altijd met oudere mensen omging. Ik zal niet ontkennen dat ze heel knap was. Ik had haar best een keer mee uit willen vragen, maar dat zou in meerdere opzichten ingewikkeld geweest zijn. Ten eerste

wil je geen relatie met het zusje van je beste vriend, want dat loopt gegarandeerd op alle fronten verkeerd af. Ten tweede, en ik durf het bijna niet te zeggen, zou mijn opa zijn tweede hartaanval krijgen als ik met een Zwart meisje thuis zou komen. Ik zou mijn opa geen racist willen noemen. Of nou ja, ik zou hem eigenlijk wél een racist willen noemen, alleen niet waar hij bij was.

‘Het is gewoon zijn generatie,’ zei mijn moeder altijd, die zich te veel schaamde om er iets zinnigs over te zeggen. Opa had niks tegen Leo, maar ik heb hem wel een keer betrappt toen hij zijn auto snel op slot deed zodra Leo eraan kwam. Niet dat hij dacht dat Leo iets zou stelen, maar bij het zien van een Zwarte jongen beseftte hij ineens dat zijn auto niet op slot was. Een bejaardentrekje, sure. Leo deed er nooit moeilijk over, dus het kwam nooit bij me op dat hij het misschien vervelender vond dan hij liet blijken.

Ik heb maar één keer ruzie over huidskleur gehad met Leo – ruim twee jaar geleden, toen ik bij maatschappijleer een oliedomme opmerking over positieve discriminatie maakte. Ik zei dat Leo betere cijfers haalde dan zo’n beetje iedereen in de klas, en zeker beter dan zijn teamgenoten bij football, en in mijn simpele derdejaarsogen was dat het bewijs dat niemand vanwege zijn of haar afkomst een voorkeursbehandeling hoefde te krijgen. Leo gaf me ervan langs en zei dat niet alle jongeren zo veel geluk hadden als hij – dat ze niet dezelfde kansen kregen als hij en dat alle deuren voor hen gesloten bleven. ‘Als je eerst telkens de deur moet intrappen ben je al uitgeput voor je begint en lig je

mijlenver achter op de mensen die gewoon naar binnen huppelen,' had hij gezegd. 'Vind je dat echt eerlijk?'

Zo had ik het nog nooit bekeken, dus ik bood mijn excuses aan en zei dat ik het niet zo bedoeld had, maar je kunt niet echt meer terugkrabbelen als je iets stoms zegt waar je niet over na had gedacht. Duidelijk niet een van mijn gloriemomenten. Maar ik ben in elk geval niet Norris.

'Dit land stikt van de goedbedoelende onwetenden,' zei Leo. 'Het is een freaking virus en jij draagt bij aan de verspreiding.'

Uiteindelijk hebben we toen een week niet met elkaar gepraat. Daarna ebde het weg en was alles weer oké. Hallo, hij was mijn beste vriend – we lieten ons echt niet uit elkaar drijven door zoiets onbenulligs als racisme. En daarna ging ik met hem mee naar een demonstratie tegen politiegeweld, met een zelfgemaakt bord en opgestoken vuist. Ik dacht dat dat genoeg was om te laten zien dat ik aan de goede kant van de geschiedenis stond. Inmiddels kijk ik daar anders tegenaan.

Maar goed, we zaten dus met z'n zessen bij de burgertent. We waren nog helemaal in de overwinningroes, high van de adrenaline die elke competitiesport zo verslavend maakt, maar onder dat alles voelde ik een vreemde onrust stromen. Geen voor gevoel, maar een naschok: het ging namelijk niet om iets wat nog moest gebeuren. Het wás al gebeurd, ik wist het alleen nog niet. Maar ik had het gevoel dat er iets niet klopte. Zat dat gevoel in mij of hing het in de lucht? Of allebei? Op dat moment kon mijn lichaam het alleen tot uiting laten komen met die rare gonzende hoofdpijn.

‘Echt erg dat ik zo’n klotepass gooide,’ zeurde Layton.

‘Dude, laat het los,’ zei Norris. ‘We hebben de Wildefreaks verslagen, daar gaat het om.’

Maar aan Laytons gezicht te zien was hij het daar niet mee eens. Katie ging verzitten onder zijn arm en begon het ene frietje na het andere naar binnen te werken, zo snel dat Layton zijn arm van haar schouders moest halen om met die hand een paar frietjes te bemachtigen, voordat ze allemaal verdwenen waren.

Ik grijnsde omdat ik besepte dat dat precies haar bedoeling was geweest. Ze had helemaal niet per se zin in die frietjes, maar ze wilde onder Laytons arm uit en zichzelf van die last bevrijden. Katie wierp me een snelle, schuldbewuste blik toe, want ze wist dat ik het had gezien, en ik knipoogde even om te laten weten dat haar geheim veilig was. Ze keek weg, maar ik zag dat ze een glimlachje onderdrukte. Ik weet nog dat ik me afvroeg of ik een slechte vriend was omdat ik uitkeek naar de dag waarop het uit zou gaan tussen haar en Layton, zodat ik een poging bij haar kon wagen – iets wat ik al veel eerder had kunnen doen als ik niet zo’n schijtluis was geweest. Maar ik probeerde er niet te veel aan te denken. Ik hield het gewoon in mijn achterhoofd. Ik was niet zo’n gast die andermans vriendin probeerde te versieren. Maar er gingen geruchten dat Layton haar niet goed behandelde. Toen vond ik nog dat het mij niets aanging, maar het was wel extra reden om aan te nemen dat hun relatie de eindstreep van het footballseizoen niet zou halen.

Tijdens het eten praatten we over football en Angela

begon zich te vervelen. ‘Vinden jullie ook nog andere dingen leuk?’

‘Eten,’ zei Norris. ‘En seks.’

‘In die volgorde, voor Norris,’ voegde ik eraan toe.

‘Als je niets over football wilt horen,’ zei Leo, ‘waarom ben je dan meegegaan?’

‘Om Katie te steunen tegen jullie giftige mannelijkheid.’

‘We zijn niet giftig,’ zei ik. ‘Dat we footballspelers zijn wil nog niet zeggen dat we achterlijk zijn en zo.’

‘En zo,’ zei ze spottend. ‘Ik moet toegeven dat het giftigheidsniveau momenteel nog niet schadelijk is, maar je hoort het wel van me als het erger wordt.’

Een eindje verderop liet een kassamedewerker een dienblad vallen. Omdat je hier alles in rode plastic mandjes kreeg ging er niks kapot – we hoorden alleen wat doffe ploffen en kletterend bestek. Maar ik keek met een ruk op en mijn hoofd begon te tollen als zo’n dashboardkompas. Ik haalde diep adem en spreidde mijn vingers op tafel, alsof ik door het gevoel van een stevig, stabiel oppervlak onder mijn handen zeker wist dat de zwaartekracht me nog steeds de juiste kant op trok. Norris zat inmiddels natuurlijk te klappen vanwege het gevallen eten en iedereen keek naar de medewerker die haastig alles op probeerde te ruimen voordat de manager het zag. Katie had me door, zoals ik haar door had gehad.

‘Gaat het, Ash?’

‘Jawel,’ zei ik. ‘Beetje duizelig.’

Layton keek naar Katie, volgde haar blik en trok zijn

wenkbrauwen op. ‘Waar is je bloed heen, gast? Naar je tenen? Je lijkt wel een dooie. Moet je kotsen?’

‘Nee, ik geloof het niet.’

Katie duwde haar waterglas naar me toe. ‘Misschien ben je uitgedroogd,’ zei ze.

‘Dank je.’ Ik nam een paar slokken en Layton zei dat ik het glas moest houden, voor het geval ik iets besmettelijks had.

De duizeligheid trok weg, maar kwam terug als ik mijn hoofd te snel bewoog. Was dit een hersenschudding? Ik had een paar keer een lichte hersenschudding gehad, en dit voelde anders. Je hoort toch weleens over mensen die een donororgaan krijgen dat dan door hun lichaam wordt afgestoten, waardoor ze medicijnen moeten slikken om ervoor te zorgen dat het goed blijft gaan? Dat is de beste omschrijving die ik kan bedenken. Mijn lichaam stootte niet mijn hersenen af, maar wat erin zat. Alsof mijn eigen geest een indringer was. Destijds vond ik het maar raar, maar later bleek het juist een akelig goede samenvatting. Op dat moment wilde ik het alleen maar ontkennen en er niet aan denken. Tanden op elkaar en door, verdomme! Tanden op elkaar en door.

Die avond gaf ik Norris een lift omdat hij zijn rijbewijs nog niet had. Bij zijn vorige examen had hij het bijna gehaald, tot hij tegen een oud vrouwtje op een zebrapad had getoeterd.

‘De examinerator zocht gewoon iets om me te laten zakken,’

had Norris gejammerd. ‘Die oma was vast ingehuurd.’

‘Weer eentje voor je complottheorieën,’ zei ik, want die had hij in overvloed.

‘Lach maar,’ zei hij. ‘Ooit komt de waarheid aan het licht!’

En toen reed ik ons bijna dood.

Dingen die je leven veranderen – dingen die je wéreld veranderen – gebeuren bijna altijd onaangekondigd. Ze rammen je van de zijkant als een tientonner op een kruising. Bij football heet dat een ‘clipping’. Het is streng verboden en wordt bestraft met fors terreinverlies. Maar het universum doet niet aan spelregels, in elk geval geen spelregels waar wij aan tijd en ruimte gebonden stervelingen chocola van kunnen maken.

De vrachtwagen in kwestie scheurde de kruising op terwijl ik duidelijk voorrang had. Hij toeterde hard en ik wist dat we vol geraakt zouden worden als ik op de rem zou trappen. Daarom gaf ik juist gas, om voor hem langs te kunnen schieten. De vrachtwagen minderde niet eens vaart en vloog over het kruispunt. Hij miste ons op een paar centimeter.

Nu remde ik wel. We stopten twintig meter verderop; de vrachtwagen was allang doorgedenderd. Hoewel we nu helemaal stil stonden, kneep ik nog steeds met witte knokkels in het stuur om mezelf ervan te overtuigen dat we nog leefden.

‘Jezus, Ash, wat mankeert jou?’ stootte Norris uit nu het voorbij was. ‘Wou je ons dood hebben of zo?’

‘Alleen jou,’ antwoordde ik. ‘Niet gelukt.’ Ik hoopte dat

een sarcastische opmerking de schrik zou verdrijven, maar dat was niet zo.

Toen zei Norris: 'Je reed zo langs dat stopbord.'

'Nee joh. Er stond helemaal geen stopbord.'

Maar toen ik omkeek, zag ik de achterkant van een vertrouwd, achthoekig bord. Ik dacht terug aan mijn rijlessen. Volgens mijn instructeur werden de meeste ongelukken veroorzaakt door een menselijke fout. Vandaag was ik de menselijke fout.

Ik keek rond om te zien of er nog andere getuigen van mijn belabberde rijstijl waren. De enige voorbijganger was een magere gast op een skateboard. Hij rolde voorbij en had niets meegekregen van de bijna-botsing. Later bleek dat de skater het wel degelijk had meegekregen, maar dat wist ik toen nog niet. Op dat moment was hij gewoon een gast op een skateboard die je makkelijk kon negeren en makkelijk kon vergeten. Voorlopig.

Ik gaf gas en reed verder, veel voorzichtiger dan eerst. Desondanks zag ik het volgende stopbord ook bijna over het hoofd. Ik trapte op de rem – niet zo hard dat Norris doorhad dat ik weer bijna een stopbord had gemist, maar wel zo hard dat de spullen op de achterbank naar de vloer schoven. En toen zag ik het. Dat wat me bij de vorige kruising niet was opgevallen omdat ik dat stopbord al gepasseerd was; ik had alleen de roestvrijstalen achterkant ervan gezien.

Kijk, als je autorijdt gaan sommige dingen op een gegeven moment vanzelf. Je denkt niet meer na over dat je in je spiegel moet kijken of je dode hoek moet checken als je

van baan wisselt, je doet het gewoon. Het gaat in je systeem zitten. En het zit ook in je systeem om te remmen voor een stopbord. Een stopbord heeft drie kenmerken die je waar-schuwen. Dat doen ze expres, denk ik, om zeker te weten dat je het ziet. Ten eerste heb je de vorm. Dan is er het woord stop zelf. En dan heb je nog de kleur. Als een van die dingen ontbreekt, dan valt je dat misschien niet direct op, maar je remt misschien ook niet.

‘Wat is er met dat ding aan de hand?’ vroeg ik aan Norris, en ik wees naar het bord.

‘Met welk ding?’ vroeg hij. Hij had echt geen idee.

Ik wees nog een keer naar het bord. ‘Het is blauw.’

Toen keek hij me aan alsof hij op de clou van een grap wachtte. Uiteindelijk zei hij: ‘En dus?’

Ik legde het uit alsof hij debiel was. ‘Ik had het stopbord bijna gemist omdat het blauw is. Wie heeft er ooit van blauwe stopborden gehoord?’

Weer die niet-begrijpende uitdrukking op zijn gezicht. ‘Waar héb je het over?’ zei hij. ‘Stopborden zijn altijd blauw.’

De kleur van een verkeersbord is een detail. Onbeduidend in het grotere geheel. Het doet er niet toe. Net als de kleur van iemands huis. Als ik aan jou zou vragen welke kleur het huis van je burens heeft, dan zou je dat waarschijnlijk niet eens met zekerheid kunnen zeggen, want je let er nooit op – logisch. Je hebt wel iets anders aan je hoofd. De kleur van stopborden zou totaal niet belangrijk moeten zijn.

Maar dat is het wel.

Mijn ouders hadden allebei op de tribune gezeten, maar waren nadat ze me gefeliciteerd hadden direct naar huis gegaan. Toen ik binnenkwam was mijn moeder gênante wedstrijdfoto's aan het posten en zat mijn vader zijn nieuwste serie te bingen.

'Mam,' zei ik, en ik probeerde mijn woorden zorgvuldig te kiezen. 'Hoe zou jij de kleur van een stopbord precies omschrijven?'

Ze keek op van haar laptop, en net als Norris staaarde ze me aan alsof het een strikvraag was.

'Blauw,' zei ze. 'Gewoon... normaal blauw.'

'Zonder misschien nog een andere kleur erdoorheen?' drong ik aan. 'Rood bijvoorbeeld?'

Ze fronste haar wenkbrauwen en haalde diep adem, alsof ze een uitbarsting aan voelde komen. Ze klapte haar computer dicht. 'Voel je je wel goed, Ash?'

'Ik voel me prima,' snauwde ik. 'Ik stel gewoon een vraag. Waarom zou er iets aan de hand zijn omdat ik gewoon een vraag stel?'

Ze bleef rustig, ook al was ik dat niet. 'Omdat het een vreemde vraag is,' zei ze.

Ik deed mijn mond open om te vertellen hoe niet-vreemd deze vraag was, maar ik besepte dat het geen zin had. Als ik ertegenin ging zou het alleen nog maar vreemder worden.

'Laat ook maar,' zei ik. 'Het was gewoon een vraag.' En ik liep naar mijn kamer zonder het uit te leggen, want er viel niets uit te leggen. Ik probeerde mezelf wijs te maken dat het er niet toe deed, dat ik me aanstelde, maar het ging te diep.

Ook als er maar een heel klein draadje los is in de materie van je wereld, kun je dat niet accepteren. Of alles is zoals het moet zijn, of niets is zoals het moet zijn.

Mijn rare hoofdpijn was nooit helemaal verdwenen en nu bereikte hij het punt waarop ik hem weer opmerkte. Ik wilde eigenlijk een pijnstiller nemen, maar ik werd te veel in beslag genomen door dat losse draadje. Ik klapte mijn laptop open en zocht naar afbeeldingen van stopborden. Die waren uiteraard allemaal blauw. Ik had het kunnen weten, maar ik schrok toch. En het waren niet alleen stopborden. Verkeerslichten hadden drie kleuren: groen, geel en blauw. Dat was me tijdens het rijden niet opgevallen, dus blijkbaar hadden alle lichten op groen gestaan.

En het allerraarste was dat hoe langer ik ernaar keek, hoe normaler het leek te worden. Hoe langer ik erover nadacht, hoe meer dingen ik me kon herinneren die bevestigden wat er op de foto's stond. Maar tegelijkertijd had ik ook herinneringen aan rode borden en rode lichten, en als ik me die naast elkaar probeerde voor te stellen kreeg ik een soort piepende ballon in mijn hoofd. Ik gaf het op en plofte op bed. Ik was moe, dat was alles. Afgemat en opgefokt na een lange dag. Morgen was alles weer normaal. Het trok wel weg. En de volgende ochtend zou ik beseffen dat iedereen gelijk had. Stopborden waren altijd blauw geweest, en ik moet wel echt serieus van het padje geweest zijn om te denken dat het niet zo was.

2

SCHEEF

Rood is de kleur van bloed. De kleur van gevaar. Dus als er zoiets als intuïtie bestaat, had ik overal rood moeten zien.

Die maandag ging ik in de middagpauze naar de schoolbibliotheek om me te verdiepen in de geschiedenis van het verkeersbord. Het was echt een obsessie inmiddels. Het zou makkelijker geweest zijn om er niet meer over na te denken en er mijn schouders over op te halen, maar mijn probleem is dat ik me overal als een pitbull in vastbijt.

De geschiedenis van het verkeersbord is veel interessanter dan je misschien zou denken. Blijkbaar is er om twee redenen voor blauw in plaats van rood gekozen. Ten eerste was men bang dat rood problemen zou geven voor kleurenblinde weggebruikers. Ten tweede roept de kleur rood woede op bij zoogdieren. Daarom wapperen stierenvechters met een rode lap. Niet om ze tegen te houden, maar juist om ze aan te laten vallen. Het idee was dat rode lichten en

borden voor boze automobilisten zouden zorgen. Daarom voerde het *Amerikaans handboek voor gestandaardiseerde verkeerstekens* in 1954 blauw in als de algemene kleur voor 'halt'. De enige plek die ik kon vinden waar stopborden daadwerkelijk rood waren was Hawaï, maar alleen op eigen wegen, want volgens de Hawaïaanse wet waren de officiële blauwe borden alleen toegestaan op openbare wegen.

Het klonk allemaal heel vanzelfsprekend, met een bepaalde logica erachter. Alleen leek die logica niet van toepassing op mij en de wereld zoals ik die dacht te kennen.

Katie betrapte me tijdens mijn research. Ik zei dat ik een essay over verkeersborden schreef.

'Leuk,' zei ze op een sarcastisch 'mèh'-toontje. 'Voor welk vak?'

Ik stond bijna met mijn mond vol tanden, maar in plaats van haar dom aan te kijken alsof ik hier helemaal niet over na had gedacht, antwoordde ik: 'Wiskunde', waarmee ik bewees dat ik hier helemaal niet over na had gedacht.

'Verkeersborden voor wiskunde?'

'Ik... eh... analyseer de statistieken van verkeersongevallen, en of er een verband is met de borden,' zei ik. Props voor mij omdat ik zomaar iets samenhangends uit mijn duim zoog.

'Klinkt interessanter dan algebra,' zei ze.

En ineens voelde ik de overweldigende aandrang om haar in vertrouwen te nemen. Misschien omdat wij al een geheim hadden samen, hoe stom ook.

Lang verhaal kort: in het laatste jaar van de basisschool

reed ik op weg naar school een eekhoorn aan met mijn fiets. Hoe een eekhoorn sloom genoeg kan zijn om onder een fiets te komen moet je mij niet vragen, maar het was zo. Ik remde en reed terug, zonder te weten dat dat beest al ten dode opgeschreven was. Toen ik hem optilde leefde hij nog. Zijn bekje ging twee keer open en dicht, alsof hij onder water naar lucht hapte. Toen huiverde hij en stierf in mijn handen. Nu denk je misschien: 'Lekker belangrijk, er gaan elke dag zo veel beesten dood.' Maar wanneer heb jij voor het laatst een levend wezen vermoord? En niet over jagen beginnen, want dat is anders: dan ga je echt op pad met de intentie om iets te doden. Maar als een dier onverwacht sterft in je handen en het kijkt je aan met zo'n wat-heb-ik-jou-in-vredesnaam-ooit-misdaan-blik, dan raakt je dat op een manier die je niet had zien aankomen. Ik barstte zomaar in tranen uit en praatte tegen de eekhoorn alsof hij me nog kon horen. 'Sorry, sorry,' snikte ik. 'Ik deed het niet expres!' En toen keek ik op en bleek dat Katie alles had gezien.

Ik dacht dat ze iets gemeens zou zeggen, 'Wat ben jij voor monster dat je een eekhoorn doodrijdt' of zo. Of dat ze me uit zou lachen omdat ik heel uncool stond te janken. Maar in plaats daarvan zei ze: 'We moeten hem begraven.'

Niet 'je moet', maar 'we moeten'. Met die twee woordjes veranderde ze een akelig, eenzaam ongeluk in een geheime samenzwering.

We begroeven de eenhoorn in een anoniem graf in de tuin van een huis verderop, waarvan we wisten dat de bewoners geen hond hadden die hem op zou kunnen graven. We

praatten er nooit meer over, maar sinds die dag heb ik altijd een soort rare band met haar gevoeld. Alleen omdat ze had gezien dat ik om een dood knaagdier stond te huilen en het aan niemand had verteld.

Dus misschien zou ze dit ook aan niemand vertellen. En misschien kon 'ik' weer 'we' worden, zodat ik niet het gevoel zou hebben dat ik hier helemaal alleen in stond.

Ik liet haar een hele reeks afbeeldingen van blauwe stopborden zien. 'Heel gek, maar ik heb dus altijd gedacht dat stopborden rood waren,' zei ik terloops.

Ze keek me even aan – niet verbijsterd of verward, maar bedachtzaam. Toen duwde ze me aan de kant en tikte een zoekterm in. Even later verscheen er een foto van een jurk op het scherm.

'Een tijdje geleden was er een hele discussie over deze jurk. Welke kleuren heeft die volgens jou?'

Dat leek me vrij duidelijk. Ik vroeg me af of het een strik-vraag was.

'Wit met gouden strepen,' zei ik. 'Duh.'

Ze schudde haar hoofd. 'Ik zie iets anders. Als ik naar deze foto kijk, zie ik een blauwe jurk met zwarte strepen.'

Ik keek nog een keer. 'Nee joh. Dat is een grap, toch?'

'Nope. En ik ben niet de enige. Dertig procent van de mensen ziet de kleuren die ik zie, en zeventig procent ziet wat jij ziet. Wat ik maar zeggen wil: we zien de wereld niet allemaal hetzelfde... dus waarom zou jouw rood voor anderen niet blauw zijn?'

Dat was de meest geruststellende verklaring tot nu toe.

Ik wilde haar bedanken, maar ik was bang dat het te gênant zou worden als ik echt liet merken dat het me nogal aangreep, dus ik zei alleen maar: ‘Klinkt logisch.’

Ze liep glimlachend weg, blij dat ze mijn probleempje had opgelost. Ik keek haar na, en toen keek ik rond om te zien of iemand me zag kijken. Daarna ademde ik diep in, en weer uit, en nam heel bewust het besluit om het los te laten. Ik had wel wat beters te doen dan eindeloos piekeren over een raadsel in mijn hoofd waarvan ik wist dat ik het nooit zou kunnen oplossen. Katies verklaring klonk logisch. Of in elk geval logisch genoeg om me aan vast te klampen.

Maar onderweg naar buiten vroeg ik aan een jongen die voorbijliep: ‘Hé. Welke kleur heeft jouw shirt?’

Hij keek ernaar. ‘Rood.’

En dat was precies wat ik ook zag.

De training was zwaar die dag. Trainen was altijd zwaar, maar wedstrijden hebben een bepaalde energie die je bij een training niet krijgt. Trainen is gewoon... trainen. Het is een voorbereiding op de toekomst. Je moet sterk en goed genoeg worden om te kunnen spelen. Maar tijdens een wedstrijd zit je echt in het nu, alles is scherper en elke seconde komt harder binnen. Met andere woorden: tijdens een training kon ik flinke beuken uitdelen, maar de tackles tijdens een wedstrijd voelen heel anders. Het is een wereld van verschil.

Maandag was er dus geen sprake van nog zo'n harde klap. Geen ijs in mijn bloed, geen verdwenen tijd. Gewoon een normale, vermoeiende training. Maar die maakte mijn

hoofd even leeg, en dat was fijn. Ik hoefde niet te piekeren over de vraag of ik een soort rare, onbekende kleurenblindheid had, of dat ik gek werd omdat mijn hersenen te vaak door elkaar waren gerammeld.

Maar thuis stond me nieuwe ellende te wachten.

Ik ontdekte dat mijn broertje Hunter mijn opgeslagen game in WarMonger 3 had gewist om een nieuw spel voor zichzelf op te kunnen slaan.

‘Het ging per ongeluk,’ jammerde hij. ‘Hij zei pas dat hij jouw game overschreef toen het al te laat was.’

Dat lijkt misschien superonbenullig in het grotere geheel, maar op dat moment was ik niet bezig met grote gehelen en in mijn eigen kleine geheel was het heel belangrijk. WarMonger 3 is, zoals je ongetwijfeld weet, zo’n game waar je jaren op wacht, en die zo ingewikkeld is dat je misschien wel een halfjaar bezig bent om hem uit te spelen. En ik zat al dik in mijn vijfde maand.

Je kunt drie games tegelijk opslaan, en twee daarvan waren al ingepikt door Hunter. Als je een bestaand spel wilt overschrijven, vraagt de game: ‘Weet je zeker dat je dit spel wilt vernietigen?’ en als je op ‘Ja’ klikt, begint er een groot rood stopteken te knippen, dat nu dan wel blauw zal zijn, en staat er in hoofdletters: ‘WAARSCHUWING! DIT SPEL WISSEN KAN NIET ONGEDAAN WORDEN GEMAAKT.’ Het komt er dus op neer dat alleen een achterlijke idioot ‘per ongeluk’ een spel zou wissen. En hoewel ik hem vaak zo noemde, was Hunter géén achterlijke idioot. En dat betekende dat hij het misschien wel expres had gedaan.

‘Ik klik altijd te snel, zonder de tekst te lezen,’ stootte Hunter uit. ‘Dat zeg je zelf ook altijd.’ Hij was rood, hield afstand en stond op de bal van zijn voeten, voor het geval ik naar hem zou uithalen en hij er snel vandoor moest. Ik kon niet beoordelen of hij zo’n rode kop had omdat hij het zo erg vond, of omdat hij mij probeerde te laten denken dat hij het erg vond.

Ik had zin om hem te slaan, maar ik hield me in. Hunter is drie jaar jonger dan ik. Exáct drie jaar jonger: we zijn op dezelfde dag jarig, wat we allebei stom vonden, want we hielden allebei niet van delen. Ik had mijn groeispurt al gehad maar hij nog niet, dus ik was nu zo veel groter dan hij dat ik hem echt kon verwonden als ik hem zou slaan.

Daarna had ik zin om al zijn bestanden te wissen, maar toen besepte ik dat hij daar waarschijnlijk al rekening mee had gehouden en dat het hem misschien niet kon schelen. Het zou goed kunnen dat hij het spel al zat was, en dan zou mijn wraak geen enkel effect hebben. Dan had hij gewonnen en zou hij zich stiekem verkneukelen omdat hij me zo manipulatief te grazen genomen had.

Als jij nu denkt dat ik hier veel te veel achter zoek, heb je nog nooit de bizarre fratsen van een passief-agressief broertje of zusje meegemaakt.

Praktijkvoorbeeld: drie maanden geleden.

Ik zou met een stel vrienden naar een concert van de band Konniption gaan. De dag na het optreden hielden ze ermee op, dus dit was de laatste keer dat iemand ze live zou zien.

En ik was mijn kaartje kwijt.

Normaal gesproken zou dat geen probleem zijn – dan print je het toch gewoon opnieuw uit? Maar een van de grillen van deze band was dat je daadwerkelijk naar het stadion moest om in de rij te staan voor een kaartje, voor het echte oldschool rock-'n-rollgevoel. En mijn kaartje was verdwenen.

‘Het is zo’n bende op je kamer; geen wonder dat je daar niks kunt vinden,’ had mijn moeder gezegd. Dat was waar, maar die bende was nog niets vergeleken met de puinhopen die ik achterliet nadat ik als een tornado door mijn kamer was geraasd om dat stomme papiertje te zoeken.

Ik ging zonder kaartje toch met mijn vrienden mee om bij de ingang uit te leggen hoe het zat, maar het interesseerde natuurlijk geen hond – ze geloofden me niet eens. Uiteindelijk zat ik de hele avond in mijn auto naar mijn Konniption-playlist te luisteren terwijl ik deed alsof ik bij het concert was.

Pas een week later bedacht ik dat ik dat kaartje misschien wel helemaal niet kwijt was geraakt.

Het liet me niet los en toen Hunter op een avond bij een vriend was, doorzocht ik zijn kamer zonder daar meteen ook alles te slopen. Het kaartje lag in de bovenste la van zijn bureau onder wat oud huiswerk. Hij had het niet eens goed verstopt.

Ik was razend, maar tegen de tijd dat hij thuiskwam had mijn woede plaatsgemaakt voor treurige verbijstering.

‘Waarom?’ vroeg ik. ‘Waarom zou je zoiets doen?’

Eerst beweerde hij dat hij het kaartje na het concert had gevonden, maar hij wist zelf ook wel dat dat nergens op

sloeg. Uiteindelijk werd hij rood en huilerig en zei hij: 'Je had ook een kaartje voor mij kunnen kopen, maar het kwam niet eens bij je op om het te vragen. Ik zou het gewoon zelf betaald hebben.'

'Dus toen zorgde je er uit wraak maar voor dat ik ook niet kon gaan?'

'Ik wilde het teruggeven,' hield hij vol. 'Ik zat gewoon een beetje te kloten.'

'En waarom heb je het dan niet teruggegeven?'

Hij sloeg zijn ogen neer. 'Weet je nog dat ik naar je toe kwam toen je je kamer overhoop haalde? "Misschien zoek je op de verkeerde plek," zei ik. En ik heb ook gevraagd of ik kon helpen.'

Dat wist ik inderdaad nog. Ik was al zo over de rooie geweest dat ik had gezegd dat hij op moest donderen. En toen hij bleef staan, had ik een beschimmelde boterham naar zijn hoofd gesmeten. Dus toen ging hij weg.

'Ik wilde het achter je bureau laten vallen en daarna het bureau naar voren trekken zodat je het zou vinden,' zei hij. 'Maar jij hoefde mijn hulp niet. Dus kreeg je die ook niet.'

Maar dat praatte het natuurlijk niet goed. 'Serieus, Hunter, soms lijkt het wel alsof ik je helemaal niet ken,' zei ik tegen hem. Zijn antwoord bezorgt me nog steeds rillingen.

'Je kent me ook niet,' zei hij. 'Je bent helemaal niet in mij geïnteresseerd.'

Ik zei niets over het kaartje tegen onze ouders. Dit zijn dingen tussen broers. Maar ik zette wel een beter slot op mijn deur, met een cijfercode die alleen ik kende. En daar-

door werden mijn ouders achterdochtig over wat ik daar allemaal uitvoerde, maar hé, als je ouders niet een beetje paranoïde zijn dan doe je iets niet goed.

Weet je wat het is? Niemand vertrouwt zijn broertjes of zusjes volledig – dat is normaal – maar je vertrouwt er wel op dat ze voor je klaarstaan als het er echt toe doet. En zelfs dat hadden Hunter en ik niet.

Dus had Hunter mijn WarMonger 3-spel expres gewist? Zeg jij het maar.

‘Je mag wel met een van mijn spellen verder,’ bood hij aan, maar het woord ‘sorry’ kwam in zijn hele verontschuldiging niet voor. ‘Ik was nog niet zo ver als jij, maar het is beter dan niks.’

Op dat moment was ik nog steeds kapot van het verlies, en ik dacht aan al die verspilde tijd die ik nu helemaal opnieuw zou moeten verspillen. Maar ik dacht ook aan Hunter, en aan de manier waarop hij me bespeelde. Net als vroeger, toen hij tijdens het dammen altijd schijven van het bord pikte als ik even niet keek. Je kon hem alleen verslaan door weg te lopen en hem de overwinning te ontzeggen. Dus ik haalde diep adem en slikte mijn woede in.

‘Maakt niet uit,’ zei ik. ‘Zo leuk vond ik het eigenlijk toch niet.’

Hij had op een uitbarsting gerekend en mijn reactie bracht hem in de war. ‘Maar... maar jij zei dat WarMonger 3 beter was dan de eerste twee bij elkaar.’

Ik haalde mijn schouders op. ‘Is dat zo? Kan ik me niet herinneren.’ Daarna liep ik de kamer uit en ik keek niet

meer om, bang dat hij aan mijn gezicht kon zien hoe ik me echt voelde.

Hoe ben je zo geworden, Hunter? wilde ik vragen, maar ik vroeg het nooit. Misschien had hij het van onze vader, die het altijd leuk leek te vinden om mensen voor veel te hoge prijzen auto-onderdelen aan te smeren die ze niet nodig hadden. Of van onze moeder, die zo opgetogen was geweest over de sneeuwstorm vorig jaar met kerst, omdat de grote, dure reis naar de Caraïben van onze burens – zo'n reis die wij nooit zouden kunnen betalen – daardoor in een grote, dure reeks geannuleerde vluchten veranderde.

Niet dat ik volmaakt ben of zo – ik heb ongetwijfeld genoeg nare eigenschappen van mijn ouders overgenomen – maar ik geniet in elk geval niet van andermans ellende. Behalve dan als we onze tegenstanders hebben ingemaakt.

Een virtuele gamewereld kwijtraken was niet belangrijk, maar deed wel pijn. Ik had iets nodig om weer even stevig met beide benen in mijn echte wereld te belanden. Comfortfood voor de ziel... en voor de maag.

Het was een ongeschreven regel dat ik altijd werd uitgenodigd als Leo's moeder haar befaamde macaroni met kaas en kreeft maakte. Ik voelde me nooit schuldig dat ik er zoveel van at, want volgens mevrouw Johnson was het minder chic dan het klonk. Met een zak bevroren kreeft van de groothandel kwam je een heel eind en een maaltijd voor een gezin van vier en één hongerige profiteur was goedkoper dan junkfood.

‘Wist je dat kreeft vroeger armeluisvoedsel was in Noord-oost-Amerika?’ vroeg Leo tijdens het eten. ‘En toen kreeg iemand de geniale inval om het aan de rijken van New York te slijten en werd het ineens een luxeproduct.’

‘Het is maar net hoe mensen het zien,’ zei zijn vader. Mevrouw Johnson was leidinggevende bij een marketingbureau, dus die wist waar hij het over had. ‘Je zou klanten nog vogel-poep op brood kunnen verkopen als ze het de juiste mensen zouden zien eten.’

‘Pahap,’ klaagde Angela, ‘straks hebben we geen honger meer.’

‘Ik wou het maar even gezegd hebben.’

‘Jullie moeten minder zeggen en meer eten,’ zei mevrouw Johnson. ‘Het is niet de bedoeling dat er iets overblijft: nog één vershoudbakje en we verliezen ons potje koelkasttetris.’

Na het eten gingen Leo en ik naar de kelder, waar ze echt een goeie mancave hadden, al dreigde Angela altijd dat ze de boel roze ging verven uit protest tegen de stilzwijgende uitsluiting.

‘Maar je hebt een hekel aan roze,’ had Leo gezegd.

‘Soms moet je een beetje afzien voor de goede zaak,’ had ze geantwoord.

Op maandag was er altijd football op tv en de wedstrijd was al begonnen: de Colts tegen de Jaguars. Ik plofte op een van de luie stoelen en klapte de leuning naar achteren. Ik had gedacht dat ik hier lekker in mijn comfortzone zou kunnen kruipen, maar sommige dingen weten je op elke verstopplek te vinden.

‘Wacht even – welk team is dat?’ vroeg ik. Ik wees naar het scherm, waar een team in paarse tenues zich klaarmaakte voor de volgende aanval.

‘De Colts natuurlijk, wie anders?’

‘Maar de Colts dragen blauw. Blauw en wit.’

Leo keek me bevreemd aan. ‘Nee, de Jets zijn blauw en wit.’

‘Die zijn gróen en wit!’

‘Je bent in de war met de Vikings.’

Ik sprong van mijn stoel. ‘Niet! Díé dragen juist paars!’

Ik merkte dat ik duizelig werd en besepte dat ik aan het hyperventileren was. Ik kneep mijn mond dicht, kneep mijn ogen nog harder dicht en ging weer zitten, met mijn hoofd in mijn handen. Toen ik opkeek zat Leo me aan te staren.

‘Ash, gaat het wel?’

Het ging niet, maar ik kon dit niet met Leo bespreken. Onze vriendschap was een eilandje van normaalheid in een stijgende zee. Ik had die normaalheid nodig en ik wilde hem niet de golven in sleuren. Ondertussen keek hij me aan alsof ik een ernstig hersentrauma had. Zo noemen artsen een zware hersenschudding: een ‘trauma’, alsof de hersenen er met een paar goeie therapieessies wel weer bovenop komen.

‘Het is niet wat je denkt,’ zei ik. ‘Het is niet iets... fysieks.’

‘Dat zei ik ook niet,’ zei hij met een rust die geforceerd aandeed, en daardoor deed ik heel geforceerd alsof ik ook rustig was.

‘Niks aan de hand,’ zei ik. ‘Ik was gewoon even in de war. Wat voor de een groen is, is voor de ander paars, ja toch?’